

І.М Якимчук

канд. екон. наук, доцент

ORCID: 0000-0002-9198-5188

В.О. Поколенко

ORCID: 0000-0003-1750-5964

д. техн. наук, професор

Я. Прибудько,

Київський національний університет будівництва і архітектури,

м. Київ, Україна

МОДЕЛЮВАННЯ ВПЛИВУ ФАКТОРІВ НА ВЕЛИЧИНУ ПРИБУТКУ

Постановка проблеми. У роботі досліджено прибуток як одного з важливих критеріїв результативності діяльності підприємства. Визначено актуальність дослідження питань формування прибутку підприємства і виявлення впливу на нього різних чинників. Наведено фактори зростання прибутковості та запропоновано шляхи підвищення прибутку підприємств.

Прибуток одночасно є і метою, і результатом, і стимулом, і чинником економічної безпеки діяльності підприємства. Можливість отримання прибутку спонукає керівників підприємств шукати більш ефективні способи використання ресурсів, винаходити продукти, на які може виникнути попит, застосувати організаційні і технічні нововведення, що обіцяють підвищити ефективність виробництва тощо.

Працюючи прибутково, кожне підприємство вносить свій внесок в економічний розвиток суспільства, сприяє створенню і збільшенню суспільного багатства і зростанню добробуту населення, тому дана тема є надзвичайно актуальною і потребує подальших досліджень.

Мета дослідження. Метою статті є моделювання формування прибутку підприємства та дослідження впливу окремих факторів, що впливають на збільшення прибутку підприємств. Розробка відповідних пропозицій для підвищення ефективності діяльності підприємств.

Виклад основного матеріалу. На величину прибутку впливають багато факторів, адже вона відображає усі сторони діяльності підприємства. Серед них можуть бути:

- кількість виробленої продукції,
- ступінь використання виробничих фондів,
- продуктивність праці,
- матеріально-технічне постачання,
- доходи та інші фактори.

Оскільки більшість факторів впливає на формування та розподіл

прибутку, то великого значення набуває кількісний та якісний аналіз цього впливу за допомогою економіко-математичного моделювання.

Щоб збільшити прибуток підприємство має вжити відповідних заходів щодо скорочення залишків нереалізованої продукції як кількісно, так і у сумарному вираженні.

Прибуток підприємства виступає основним джерелом фінансування розвитку підприємства, удосконалення його матеріально-технічної бази, забезпечення усіх форм інвестування. Вся діяльність підприємства спрямована на забезпечення зростання прибутку або його стабілізації на певному рівні [1].

Усі фактори, які впливають на прибуток підприємства, можна розподілити на такі дві великі групи: зовнішні та внутрішні [2].

Найважливіші внутрішні фактори, які впливають на величину прибутку [6, с.123]:

1) «зміна обсягу реалізації (збільшення обсягів продажу рентабельної продукції веде до збільшення суми прибутку, а нерентабельної – до її зменшення);

2) зміна асортименту продукції (якщо збільшується частка рентабельної продукції в загальному обсязі реалізації, то прибуток, відповідно, зростає);

3) зміна собівартості продукції (її зростання є причиною зменшення прибутку, а зменшення собівартості, навпаки, збільшує прибуток);

4) зміна ціни реалізації (за збільшення цін сума прибутку зростає, а якщо ціна зменшується, то зменшується і прибуток);

5) кількість та склад персоналу (кількість працівників, достатня для повноцінного обслуговування технологічного процесу, забезпечує зростання прибутку, також велике значення має кваліфікація працівників);

6) економічне стимулювання працівників (вплив цього фактору можна оцінити через показники оплати праці та її продуктивність; чим ефективнішим є стимулювання персоналу, тим кращою буде їх праця, як наслідок, більшими будуть випуск продукції та прибуток);

7) продуктивність праці (її зростання за інших однакових умов спричиняє збільшення величини прибутку);

8) стан матеріально-технічної бази підприємства (сучасні засоби праці підвищують її продуктивність, а отже, і прибуток);

9) фондівддача (збільшення фондівддачі збільшує випуск продукції на 1 грн. вкладених грошей, а також приводить до збільшення прибутку)».

Поетапне формування сукупного доходу, зокрема чистого

прибутку, на підприємстві показано на рис. 1.

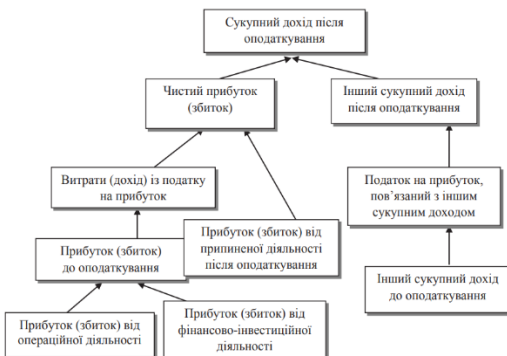

Рис. 1. Формування сукупного доходу і чистого прибутку на підприємстві [4]

Таким чином, зростання прибутку – це результат ефективного управління фінансами, суб'єкта в цілому, насамперед побудови ефективного механізму фінансового забезпечення прибутковості підприємства за участю сукупності інструментів та важелів.

Список використаних джерел:

1. Бланк І.А. Фінансовий менеджмент: Учбовий курс. К.: Ніка центр, 2009. 528 с.
2. Бердар М.М. Фінанси підприємств. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури. 2010. 352с.
3. Лобачева І.Ф., Коцюбинська К.А., Василенко Ю.В. Аналіз факторів, що впливають на прибуток підприємства. *Економічні науки*. 2011. № 10.
4. Довгань Л.П. Новітні зміни у фінансовій звітності та методика їх використання у теорії фінансів. *Науковий вісник НУДПСУ (економіка, право)*. 2014. № 1(64). С. 148–155
5. Чорна Л.О. Прибуток як інтегральний показник господарської діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. 2013. № 1.
6. Довгань Л.П., Радкевич М.В. Моделювання впливу факторів на формування прибутку державного підприємства. *Приазовський економічний вісник*. 2017. № 5 (05). С. 122-128.
7. Якимчук І.М. Державний фінансовий контроль в Україні та перспективні напрями його вдосконалення. *Економіка та держава*. 2021. № 7. С. 34–39. DOI: [10.32702/2306-6806.2021.7.34](https://doi.org/10.32702/2306-6806.2021.7.34)